

УДК 378.091.37

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.17.185-191

ЧЕНЬ Яньїн –

аспірантка кафедри хорового диригування та теорії
і методики музичної освіти Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова
ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0008-4176-2403>
e-mail: liudastepanova@gmail.com

КОМПЕТЕНТІСНИЙ АСПЕКТ ФАХОВОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

ЧЕНЬ Яньїн. КОМПЕТЕНТІСНИЙ АСПЕКТ ФАХОВОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті актуалізовано необхідність удосконалення компетентнісного виміру фахового навчання майбутніх учителів музичного мистецтва. Розкрито сутність компетентнісного підходу, висвітлено та узагальнено погляди науковців щодо компетентності фахівця. Визначено зміст фахових компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва, окреслено значення мистецької компетентності у процесі формування його особистості, конкретизовано сутність та подано авторське розуміння означеного поняття.

Ключові слова: компетентнісний підхід, фахове навчання, фахові компетентності, мистецька компетентність, майбутні вчителі музичного мистецтва, музично-педагогічна діяльність, міждисциплінарна інтеграція.

CHEN Yanying. COMPETENCY ASPECT OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE MUSIC TEACHERS

The purpose of the article is to summarize the views of scientists on the professional training of future teachers of music on the basis of a competency-based approach, the result of which is the formation of professional competencies. The relevance of the study is determined by the necessity to improve the competency dimension of the professional training of future teachers of music. To reveal the competency aspect of professional training of future teachers of music, modern scientific research has applied methods of scientific and theoretical analysis, systematization, and generalization.

The article reveals the essence and content of the competency-based approach in the context of music education, analyzes the interpretation of the concepts of «competence», «professional competence of a future teacher of music art». The views of scientists on the specified problem are highlighted and generalized. It has been established that competence is considered as a result of educational activities. The musical and pedagogical orientation of the professional training of future teachers of music art is emphasized, and the specifics of their future professional activity are revealed.

As a result of the analysis and generalization of scientific literature, the content of the professional competencies of future teachers of music was determined, the essence of the artistic competence of future teachers of music was specified, its place within the framework of professional competencies of a teacher-musician and its special role in the formation of his personality were outlined. The author's understanding of the concept as an integrative characteristic of a specialist is presented, reflecting his readiness and ability for effective musical and pedagogical activity. The principle of interdisciplinary integration, aimed at the formation of a competent teacher of the artistic field, is emphasized.

Keywords: competency-based approach, professional training, professional competencies, artistic competence, future music teachers, music-pedagogical activity, interdisciplinary integration.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасні умови розвитку суспільства зумовлені трансформаційними

тенденціями, що впливають на суспільне життя та сучасний мистецький простір, який характеризується інтеграційними процесами.

Це, в свою чергу, позначаються на змісті мистецької освіти. За таких умов актуалізується формування особистості компетентного фахівця, впевненого, ерудованого, здатного встановлювати інтелектуально-творчий взаємозв'язок з учнями, здатного до пошуків нових підходів і методик навчання школярів у процесі музично-педагогічної діяльності. У контексті педагогіки вищої школи в галузі музичної освіти зазначене потребує удосконалення фахового навчання майбутніх учителів музичного мистецтва на засадах компетентнісного підходу з метою формування їхніх фахових компетентностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти застосування компетентнісного підходу в освітній галузі всебічно висвітлювали у своїх наукових працях науковці, зокрема: І. Бех, О. Горбенко, О. Дубасенюк, І. Зязюн, В. Кобець, Л. Масол, В. Михайличенко, О. Пометун, М. Теловата, Н. Семке, Л. Хоружа та ін. На формування ключових компетентностей як результату навчання учнів закладів загальної середньої освіти в Україні спрямована реформа НУШ.

У музичній педагогіці застосування компетентнісного підходу досліджували С. Грозан (як складову частину підготовки майбутнього вчителя музики до професійної самореалізації); А. Болгарський (до музично-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики) і С. Горбенко (до підготовки майбутнього магістра музичного мистецтва); Т. Дорошенко (у системі підготовки майбутнього вчителя музики початкової школи) і Лі Хайцзюань (у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва), О. Щолокова (у просвітницькій діяльності вчителя музики) та інші науковці.

Значна увага приділена науковцями формуванню фахових компетентностей майбутніх учителів музичного мистецтва, зокрема, музично-виконавської (О. Горбенко), диригентсько-хорової (Л. Чинчева, Л. Ярошевська), ціннісної (К. Кабріль), професійної (В. Мішедченко) та ін. Компетентнісну складову формування творчого потенціалу студентів факультетів мистецтв у контексті фахової підготовки досліджували Л. Степанова та Дун Цзяньбін.

Однак, аналіз наукової літератури свідчить про те, що попри наявний значний доробок науковців, проблема формування компетентностей майбутнього фахівця, як і питання застосування компетентнісного підходу в музичній педагогіці, залишається актуальною. Глибокого ґрунтового дослідження вимагає питання формування мистець-

кої компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахового навчання як вагомого складника їхньої підготовки до музично-педагогічної діяльності.

Метою статті є узагальнення поглядів науковців стосовно фахового навчання майбутніх учителів музичного мистецтва на засадах компетентнісного підходу, результатом якого є формування фахових компетентностей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оновлення змісту мистецької освіти, яка забезпечує підготовку компетентних фахівців, здатних до творчості, саморозвитку та самореалізації у майбутній музично-педагогічній діяльності, науковці пов'язують із застосуванням компетентнісного підходу. Як зазначає О. Горбенко, завдяки застосуванню компетентнісного підходу відбувається «вдосконалення художнього мислення, творчого потенціалу ... майбутніх фахівців» [3, с. 5], що на засадах самостійного пошуку спрямовується на їхнє творче самовираження.

Застосування компетентнісного підходу передбачає спрямованість освіти на формування компетентностей – ключових і предметних. А вони утворюють загальну компетентність особистості, під якою розуміють її інтегровану характеристику, що поєднує уміння, досвід діяльності і ставлення до неї [4].

При цьому науковці В. Михайличенко, В. Кобець, Н. Семке вважають, що «пріоритетною орієнтацією компетентнісного підходу є здатність студентів до самовизначення, особистісного зростання, успішної самореалізації у діяльності» [6, с. 68], водночас, «головними характеристиками компетентнісного підходу є знання та практичний досвід у конкретній сфері чи професії як результат розвитку та саморозвитку у процесі навчання у ЗВО та досвіду самостійного вирішення різних проблем у процесі виконання діяльності» [6, с. 68].

Компетентнісний підхід у процесі фахового навчання майбутніх учителів музичного мистецтва, на думку А. Болгарського, охоплює рівень фахових здібностей, пізнавальні процеси (когнітивну сферу, зокрема, розвиток художньо-образного мислення), та емоційно-мотиваційні складові [1, с. 572].

У численних наукових дослідженнях цілі освіти визначаються як її результати, що реалізуються через підготовку компетентного фахівця. Потрібно відзначити, що освітній процес в Україні орієнтовано на компетентнісний та особистісно-орієнтований підходи, що спричиняється чітким визначенням компетентності, як його результату. При цьому,

компетентність розглядається як набутий особистістю інтегрований результат освіти, що забезпечується розвитком умінь діяти в проблемних умовах, застосовуючи набутий досвід [9, с. 14–15].

Проте, у науковій літературі зустрічаємо різноманітність та неоднозначність тлумачень поняття «компетентність», що пов'язано, на думку вчених, з різними підходами до розуміння його сутності. Науковцями розглядаються компетентнісний та особистісно-орієнтований, знаннєвий, діяльнісний, культурологічний тощо. І в цьому дослідники не вбачають протиріч, оскільки зазначені підходи не тільки не суперечать один одному, а, навпаки, «допомагають скласти цілісне уявлення про це явище» [10, с. 88].

У всіх визначеннях йдеться про необхідні у професійній діяльності фахівців компоненти компетентності, якими є: наявність знань, навичок, умінь, практичного досвіду. Так, Л. Ребуха та Н. Боршуляк відзначають наявність «значних навичок та практичного досвіду для того, щоб актуалізувати накопичені знання і вміння у потрібний момент часу для дієвого їх зреалізування у процесі здійснення професійних функцій» [10, с. 88]. Водночас, у дослідженнях інших науковців, зокрема, Л. Семенець, щодо розуміння сутності поняття «компетентність» акцентується розвиток здібностей. Дослідниця зазначає, що компетентність є «інтегральною характеристикою особистості ... як суб'єкта певної діяльності», що, завдяки розвитку здібностей, дозволяє їй «кваліфіковано виконувати роботу, приймати рішення в проблемних ситуаціях, планувати та виконувати дії, що призводять до раціонального й успішного досягнення поставлених цілей» [11, с. 183].

Означену думку продовжує О. Сорока, визначаючи компетентність як особистісну якість майбутнього фахівця, як «його здатність до професійної діяльності, що базується на фахових знаннях, вміннях і здібностях» [13, с. 302–303], завдяки чому компетентний у конкретній галузі фахівець може досягти в цій діяльності ефективності.

Розкриваючи сутність поняття «компетентність», його походження з латини, О. Сорока зазначає, що «суфікс «-ність» означає ступінь оволодіння певною якістю», що дає можливість використовувати цей термін «для позначення певних якостей, ступеня оволодіння ними» [13, с. 301]. Науковиця також відзначає, що у світовій освітній практиці поняття компетентності використовується як центральне, оскільки

воно поєднує «інтелектуальну і навичкову складові», містить «ідеологію інтерпретації змісту освіти» і «має інтегративну природу», що передбачає інтеграцію «однорідних або близькоспоріднених знань і умінь» у сфері культури і діяльності [13, с. 301].

Як бачимо, щодо сутності поняття «компетентність», науковці відзначають серед її складників не лише професійні знання, вміння, здатність до ефективного їх застосовування на практиці, досвід, а й особистісне ставлення до предмета діяльності (здатність виконувати професійну діяльність) та особистісні якості, що, власне, і уможливорює стосовно до педагогічної сфери досягнення цілей навчання та його ефективності. Тому під компетентністю педагога розуміють його обізнаність і авторитетність, «властивість особистості, яка дозволяє продуктивно розв'язувати навчально-виховні завдання, розраховані на формування особистості іншої людини» [8, с. 251].

В єдності особистісних якостей і результату підготовки фахівця розуміє компетентність Н. Сідельник, подаючи, на нашу думку, узагальнене визначення компетентності майбутнього вчителя як «інтегрованої характеристики якостей особистості, результат підготовки випускника вузу для виконання діяльності в певних професійних та соціально-особистісних предметних областях (компетенціях), який визначається необхідним обсягом і рівнем знань та досвіду у певному виді діяльності» [12, с. 35]. Це дає можливість В. Мішеченко визначити «професійно компетентну працю вчителя», яка дозволяє здійснювати на достатньо високому рівні педагогічну діяльність та педагогічне спілкування, реалізовувати особистість вчителя, досягати значних результати у навчанні та вихованні учнів [8, с. 251–252].

Отже, підґрунтям здатності компетентного фахівця до професійної діяльності є фахові знання, вміння, здібності, а його компетентність «виявляється у здатності правильно оцінити ситуацію, прийняти найоптимальніше рішення, яке дозволяє досягнути значного результату в роботі за фахом». Саме поняття «компетентність» дослідники розглядають «як освітню цінність, мірило активності при розв'язанні будь-якого рівня професійних завдань, готовність до майбутніх змін у діяльності за фахом та як інтегральне внутрішньо-особистісне утворення» [10, с. 8].

Погоджуючись з науковцями, для уточнення розуміння змісту діяльності за фахом майбутніх учителів музичного мистецтва деталізуємо поняття «фах». У довідниковій

літературі «фах» розуміється як «основна кваліфікація, спеціальність», тобто, вид конкретної діяльності, що «вимагає певної підготовки»; «професія» [2, с. 1530]. Водночас, за межами норм літературної мови, це – «заняття, в якому хтось виявляє велике вміння, майстерність, хист» [2, с. 1530]. У контексті фахового навчання майбутнього вчителя музичного мистецтва мова йде про музично-педагогічну діяльність, в якій він має досягти неабиякої майстерності як майбутній фахівець.

У зв'язку з цим, поняття «фахівець» означає того, «хто досконало володіє якимсь фахом, має високу кваліфікацію, ..., хто зробив якесь заняття своєю професією» [2, с. 1530]. У контексті фахового навчання майбутнього вчителя музичного мистецтва передбачається, що він має сформовані фахові компетентності. Фахове навчання у процесі підготовки вчителя до майбутньої музично-педагогічної діяльності на засадах компетентнісного підходу передбачає спрямування набутих знань, умінь і навичок на ефективне практичне застосування, що забезпечує розширення його практичного досвіду.

Зауважимо, що сутність і зміст фахового навчання майбутнього вчителя музичного мистецтва, в якому акцентовано компетентнісне спрямування, є багатовекторним, «багатоскладним», виконує міжпредметну функцію, передбачає міждисциплінарність означеного процесу. На це звертають увагу Ж. Карташова, М. Ляшко, В. Степанов та інші науковці. Вони вказують на те, що музично-педагогічна діяльність вчителя музичного мистецтва у закладі загальної середньої освіти є «однією з найбільш інтегрованих, складних, різнобічних за видами творчої діяльності» [14, с. 349].

З цим ми повністю погоджуємося, ураховуючи, що у процесі майбутньої музично-педагогічної діяльності вчитель музичного мистецтва виконує функції хорового диригента і керівника вокального ансамблю або хорового колективу (під час вокально-хорової роботи з класом і у позакласній діяльності), аранжувальника і режисера (у процесі підготовки концертів чи музичних спектаклів), виконавця-вокаліста і концертмейстера (під час показу пісенного матеріалу та роботи над піснею з учнями, створюючи виконавську художню інтерпретацію музичного твору), музикознавця (під час знайомства з творами для сприймання та їх авторами) тощо.

У наукових дослідженнях останніх років акцентується спрямування фахового навчання майбутніх учителів музичного мистецтва на

творчий розвиток, «адже лише творчий педагог зможе в майбутній педагогічній діяльності проводити навчання по-новому (що передбачає виховання «інноватора та громадянина», згідно з концепцією Нової української школи) і забезпечити творчий розвиток учня» [15, с. 138].

У цьому зв'язку, фахове навчання передбачає поліхудожнє спрямування освіти, що визначається інтегративністю, варіативністю, реалізацією міждисциплінарного принципу; застосуванням сучасних технологій мистецької освіти; поєднанням традиційних та нетрадиційних форм в організації освітнього процесу, скеровуючи його на розвиток творчих можливостей студентів, і ґрунтується на засадах компетентнісного підходу до освіти.

Отже, у нашому розумінні, в процесі фахового навчання майбутні вчителі музичного мистецтва оволодівають певними спеціальними компетентностями, які є інтегративною характеристикою (сукупністю глибоких спеціальних знань, умінь, навичок у певній галузі, досвіду, цінностей, особистісних ставлень і якостей, необхідних для викладання свого предмета) фахівця та відображають його готовність і здатність до ефективної музично-педагогічної діяльності, тобто, – фаховими компетентностями.

Зокрема, О. Ляшенко та Л. Лабінцева, досліджуючи художньо-педагогічну інтерпретацію музичного твору як спосіб формування фахової компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва, розуміють останню як специфічну та інтегральну здатність, що «включає в себе музичні та педагогічні компоненти, які забезпечують успіх музично-освітньої діяльності» [5, с. 86].

Фахову компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва відповідно до суспільних вимог і цінностей М. Михаськова визначає як «здатність до музично-освітньої діяльності на основі музично-педагогічних знань і умінь, досвіду емоційно-ціннісного ставлення до явищ музичного мистецтва» [7, с. 15]. Серед фахових компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва як показників його професійної успішності (що виявляється у високому рівні освіченості та кваліфікації) науковцями виділено і досліджено: музично-педагогічну, методологічну і методичну, аналітичну, міжкультурну, художню і поліхудожню, художньо-творчу, ціннісну, художньо-стильову, художньо-інформаційну. Також, до цього комплексу включаємо низку таких фахових компетентностей, як: музично-творча, інтерпре-

таційна і концертно-виконавська (вокальна, вокально-ансамблева, інструментальна, вокально-хорова, диригентсько-хорова).

На окрему увагу заслуговують дослідження вченими комунікативної компетентності, без якої неможлива професія педагога у музичній галузі, і яка, водночас, розкриває сутність музичного мистецтва, враховуючи його комунікативний характер. Готовність і здатність майбутнього вчителя музичного мистецтва до ефективної професійної діяльності залежить також від сформованості педагогічної компетентності, що передбачає знання принципів навчання та виховання.

Усе вищевикладене вказує на міждисциплінарну спрямованість фахового навчання майбутніх учителів музичного мистецтва. Зважаючи на це, акцентуємо особливе значення мистецької компетентності у формуванні особистості фахівця музично-педагогічної галузі, якій, на нашу думку, належить чільне місце у фаховому навчанні майбутніх учителів музичного мистецтва. Адже саме вона є ключовою ланкою їхньої музично-педагогічної діяльності і в процесі становлення як музиканта, і в процесі самореалізації в майбутній професії як педагога.

Мистецька компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва передбачає спрямування естетичної функції мистецтва на «соціально-творчу активність за законами краси»; його виховної функції – на «моральне, духовне, соціальне вдосконалення людини»; комунікативної функції – на «спілкування без кордонів», мовою мистецьких творів [16, с. 93]. Провідним принципом виступає принцип міждисциплінарної інтеграції, спрямований на формування компетентного педагога у мистецькій галузі – всебічно освіченої творчої особистості, на що звертають увагу науковці.

Питання формування мистецької компетентності досліджували: Т. Коваль, Л. Кожевнікова, І. Малашевська, Л. Масол, А. Мартинюк, О. Олексюк, О. Половіна, Ши Цзюньбо, О. Щолокова та ін. На основі аналізу наукових досліджень, зауважимо, що сформована мистецька компетентність дозволяє вчителю використовувати в своїй майбутній музично-педагогічній діяльності інноваційні методики у поєднанні з культурними надбаннями людства, традиціями свого народу, сучасними тенденціями розвитку мистецтва. Володіючи знаннями з різних видів мистецтва, спираючись на практичні вміння та навички, набутий досвід, він компетентно і

творчо підходить до навчання і виховання учнів. Його мистецька компетентність охоплює широку ерудованість у галузі мистецтва та інтелект, сформовану світоглядну позицію; відображає коло інтересів його особистості, розвиненість художньо-естетичного смаку, що впливає на культуру спілкування та імідж.

Вищезазначене дозволяє мистецьку компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва визначити як інтегративну характеристику фахівця, яка відображає його готовність і здатність до ефективної музично-педагогічної діяльності, що передбачає наявність глибоких знань, умінь, творчих навичок, досвіду у мистецькій галузі, ціннісних ставлень, особистісних якостей, і виражається у здатності до цілісного осягнення мистецьких явищ, художньо-педагогічної інтерпретації музичних творів та формування мистецької компетентності учнів.

Формування мистецької компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі фахового навчання включає застосування сучасних інноваційних технологій мистецької освіти; передбачає скерованість на розвиток творчих можливостей студентів з метою їхньої повної реалізації у майбутній педагогічній діяльності.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Підсумовуючи, зазначимо, що удосконалення фахового навчання майбутніх учителів музичного мистецтва у компетентнісному вимірі залишається важливою педагогічною проблемою. Щодо сутності та змісту компетентісно орієнтованого фахового навчання майбутнього вчителя музичного мистецтва, відзначається його багатовекторність, що спричиняє міждисциплінарне спрямування освітнього процесу в закладі вищої освіти.

Аналіз наукової літератури з досліджуваної проблеми доводить, що розуміючи компетентність як результат освіти, науковці керуються різними підходами щодо визначення її сутності, так само, як і до виявлення кола фахових компетентностей педагога. Серед останніх на чільне місце стосовно музично-педагогічної галузі виводимо мистецьку компетентність, що відіграє особливу роль у формуванні особистості. Узагальнення поглядів науковців дозволило сформулювати власне розуміння поняття «мистецька компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва».

Мистецьку компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва розуміємо як

інтегративну характеристику, що відображає його готовність і здатність до ефективної музично-педагогічної діяльності. Вагомим чинником формування означеної компетентності вважаємо застосування принципу між-дисциплінарної інтеграції.

Зважаючи на особливу інтегративну роль мистецької компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахового навчання, перспективи подальших досліджень вбачаємо в теоретичному обґрунтуванні її сутності, змісту та структури, визначення критеріїв її сформованості.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Болгарський А. Г. Компетентнісний підхід до музично-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Київ. 16–17 жовтня 2014 р./ ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. С. 572–580.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мов. / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпін: ВТФ «Перун». (2005). 1728 с.
3. Горбенко О. Б. Формування музично-виконавської компетентності майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук. Кіровоград, 2010. 24 с.
4. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики /за. ред. О. В. Овчарук. Київ, 2004. 112 с.
5. Ляшенко О., Лабінцева Л. Формування фахової компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка*. 2015. Вип. 139. С. 83–87.
6. Михайличенко В. Є., Кобець В. М., Семке Н. М. Сутність компетентнісного підходу і його роль у підвищенні готовності студентів до професійної діяльності. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: 68. *Актуальні проблеми розвитку українського суспільства*. 2021. № 2. С. 67–72.
7. Михаськова М. А. Формування фахової компетентності майбутнього вчителя музики: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ. 2007. 22 с.
8. Мішеченко В. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя музики в умовах вищого навчального закладу. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. Умань. 2012. № 6 (Ч.1). С. 251–257.
9. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с.
10. Ребуха Л. З., Боршуляк Н. С. Професійна компетентність фахівців: сутнісні ознаки та розвиткові умови. *Інноваційна педагогіка*. Одеса. 2020. Вип. 22. Т.3. С. 87–90.
11. Семенець Л. М. Педагогічна компетентність викладача як умова формування професійної

готовності майбутнього вчителя. *Вісник Житомирського державного університету. Серія Педагогічні науки*. 2010. Вип. 53. С. 183–186.

12. Сідельник Н. В. Професійна компетентність майбутнього вчителя історії як педагогічна проблема. *Теорія та методика навчання суспільних дисциплін: науково-педагогічний журнал*. СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2011. № 1. С. 32–37.
13. Сорока О. В. Арт-терапевтична компетенція як складова професійної компетентності фахівців соціальної сфери. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. Педагогічні науки. 2016. № 2 (12) С. 301–306.
14. Степанов В. А. Педагогічні умови навчання майбутніх учителів музики мультимедійному аранжуванню в процесі фахової підготовки. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2018. № 1 (60). С. 348–352.
15. Степанова Л. П., Дун Цзяньбін. Компетентнісна складова формування творчого потенціалу студентів факультетів мистецтв у контексті фахової підготовки. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти*. Вип. 28. 2022. 192 с. С. 138–145.
16. Степанова Л. П., Качур М. М. Професійна підготовка вчителів мистецтва у системі полікультурної освіти. *Сучасні тенденції розвитку науки і освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Мукачеве, 12–13 травня 2022 р.* 2022. С. 31–34.

REFERENCES

1. Bolharskyi, A. H. (2014). *Kompetentnisnyi pidkhid do muzychno-vykonavskoi pidhotovky maibutnoho vchytelia muzyky*. [Competence-based approach to the musical and performing training of future music teachers]. Kyiv.
2. Busel, V. T. (Ed.). (2005). *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi mowy*. [The Great Explanatory Dictionary of Modern Ukrainian Language]. Kyiv; Irpin.
3. Horbenko, O. B. (2010). *Formuvannia muzychno-vykonavskoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia muzyky v protsesi fakhovoi pidhotovky*. [Forming of Musically-carrying Out Competence of Future Music Teachers in the Process of Professional preparation]. Kirovohrad.
4. Ovcharuk, O. V. (Ed.). (2004). *Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovyi dosvid ta ukrainski perspektivy*. [Competence-Based Approach in Modern Education: World Experience and Ukrainian Perspectives]. Kyiv.
5. Liashenko, O., Labintseva L. (2015). *Formuvannia fakhovoi kompetentnosti maibutnih uchyteliv muzychnoho mystetstva*. [The Formation of the professional competence of the future teachers of musical art]. Kirovohrad.
6. Mykhailychenko, V. Ye., Kobets V. M., Semke N. M. (2021). *Sutnist kompetentisnoho pidkhodu i yoho rol u pidvyshchenni hotovnosti studentiv do profesiinoi diialnosti*. [The essence of the competence-based approach and its role in

- enhancing students' readiness for professional activity]. Kharkiv.
7. Mykhaskova, M. A. (2007). *Formuvannia fakhovoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia muzyky*. (2012). [Formation of Professional Competence of Future Music Teachers]. Kyiv.
 8. Mishedchenko, V. (2012). *Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia muzyky v umovakh vyshchoho navchalnoho zakladu*. [Formation of professional competence of future music teachers in higher education]. Uman.
 9. Bibik, N. M. (Ed.) (2018). *Nova ukrainska shkola: poradyk dlia vchytelia*. [The New Ukrainian School: A Teacher's adviser]. Kyiv.
 10. Rebukha, L. Z., Borshuliak N. S. (2020). *Profesiina kompetentnist fakhivtsiv: sutnisni oznaky ta rozvytkovi umovy*. [Professional Competence of Experts: Essential Signs and Development Conditions]. Odesa.
 11. Semenets, L. M. (2010). *Pedahohichna kompetentnist vykladacha yak umova formuvannia profesiinoi hotovnosti maibutnoho vchytelia*. [Pedagogic Competence of a Lecturer as a Condition for Formation of Professional Readiness of a Future Teacher]. Zhytomyr.
 12. Sidelnik, N. V. (2011). *Profesiina kompetentnist maibutnoho vchytelia istorii yak pedahohichna problema*. [Professional competence of the future history teacher as a pedagogical problem]. Sumy.
 13. Soroka, O. V. (2016). *Art-terapevtychna kompetentsiia yak skladova profesiinoi kompetentnosti fakhivtsiv sotsialnoi sfery*. [Art-therapeutic Competence as a Component of Professional Competency of Specialists in the Social Sphere]. Dnipropetrovsk.
 14. Stepanov, V. A. (2018). *Pedahohichni umovy navchannia maibutnikh uchyteliv muzyky multymediinomu aranzhuvanniu v protsesi fakhovoi pidhotovky*. [Pedagogical conditions of multimedia arrangement training of future teachers of music of in the process of professional preparation]. Mykolaiv.
 15. Stepanova, L. P., Dun Tszyanbin. (2022). *Kompetentnisna skladova formuvannia tvorchoho potentsialu studentiv fakultetiv mystetstv u konteksti fakhovoi pidhotovky*. [The competence component of the formation of the creative potential of arts faculty students in the context of professional training]. Kyiv.
 16. Stepanova, L. P., Kachur, M. M. (2022). *Profesiina pidhotovka vchyteliv mystetstva u systemi polikulturnoi osvity*. [Professional training of art teachers within the system of multicultural education]. Mukachevo.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ЧЕНЬ Яньїн – аспірантка кафедри хорового диригування та теорії і методики музичної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Наукові інтереси: мистецька освіта, фахова підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

CHEN Yanying – Postgraduate of Department of Choral Conducting and Theory & Methodology of Musical Education, Dragomanov Ukraine State University.

Circle of scientific interests: art education, professional training of future music teachers.

Стаття надійшла до редакції 09.11.2025 р.

УДК 378.091.374.057

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.17.191-198

ЛІ На –

аспірантка факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0000-7666-6907>

e-mail: kozyr7@ukr.net

СПЕЦИФІКА ТРАНСФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТІВ МИСТЕЦТВ ДО ПРОДУКТИВНО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: НАУКОВИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ

ЛІ На. СПЕЦИФІКА ТРАНСФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТІВ МИСТЕЦТВ ДО ПРОДУКТИВНО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: НАУКОВИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ

У статті досліджується проблема трансфесійної готовності студентів факультетів мистецтв до продуктивно-творчої діяльності в сучасному музично-освітньому просторі. Визначено, що сучасний музично-освітній простір дедалі частіше функціонує на засадах міждисциплінарності, інноваційності та креативності, що зумовлює потребу підготовки конкурентоспроможних фахівців нової генерації, здатних